

De Zomeravondontmoetingen 2008 hebben als centrale leidraad “Thuis bij Thomas”. Deze leidraad heeft ook alles te maken met het 20-jarig bestaan van onze stichting Thomas a Kempis.

Zaterdag 7 juni was de eerste avond.

Bert Pierik, de beheerder van begraafplaats Bergklooster, was op deze avond zowel inleider als rondleider.

Zijn inleiding werd omlijst door liederen, gezonden dubbelkwartet Domini Cantus van het Rectoraat; de Paterskerk in de volksmond van Zwolle. De zangers zijn niet alleen afkomstig uit het Thomaskoor maar ook uit leden van het Dominicuskoor. Dirigent is René van Breukelen.

Bij prachtig mooi weer, omlijst door bomen waarin vogels een eigen concert ten gehore brachten werd in het eerste blok gezongen

Teach me o Lord (Th.Attwood)

Thou Knowest Lord (H.Purcell)

Bert Pierik las vervolgens hoofdstuk 23 uit de Navolging 23, gedachten over den dood, uit een vertaling van Roel Houwink uitgave Erven J. Bijleveld Utrecht, en de dood voor ogen, vertaling van 2007 van Paul Silverentand, uitgave van Polak & Van Gennep.

Na een moment stilte zong Domini Cantus in de buitenlucht, a capella vervolgens:

Be Thou my vision (Irish traditional)

Verily, verily (Th. Tallis)

Regina Coeli (Gregorius Aichinger) voorafgegaan door de Gregoriaanse hymne

Hierna werden de bezoekers uitgenodigd door beheerder Bert Pierik voor een rondleiding op de begraafplaats om kennis te maken met sporen van het aardse leven van Thomas a Kempis.

Een excursie op Bergklooster begint zoals meestal bij het monument ter nagedachtenis van Thomas a Kempis, immers daar begint ook de historie van Bergklooster als begraafplaats. Na het indringende Memento Mori van Thomas nodigt de spreker uit om ook vooral niet te vergeten de dag te plukken en te genieten van de schepping en het goede in het leven.

Thomas stelt uit het oog uit het hart in zijn beschouwing over de dood. Toch is zijn oorspronkelijk aardse huis, het klooster, waar hij gewoond, gewerkt en geleefd heeft en gestorven is, in de tijd getransformeerd tot een gedenkplaats voor de doden.

Voor vele doden zal het inderdaad uit het oog, uit het hart opgaan. Echter achter het monument voor Thomas staat een bescheiden monumentje op het algemene gedeelte van de begraafplaats, ter nagedachtenis voor de vele levenloos geboren of kort geleefd hebbende kinderen. Een gestorven kind blijft bij veel ouders hun hele leven bij.

De vele grafmonumenten op de graven getuigen ook van de vele levens die voorbij zijn.

Namen gehakt in steen komen erbij maar verdwijnen ook in de loop van de decennia.

De beleving van dood is veranderd vanaf de tijd van Thomas en nu. De betekenis en de aandacht van het individu is veel groter dan in de Middeleeuwen, zo ook de nagedachtenis.

In onze tijd zijn de mogelijkheden voor nagedachtenis divers geworden; de één kiest voor een graf met grafsteen met het oog op een decennia lange nagedachtenis, een ander kiest voor crematie met verstrooiing van de as op een anonieme plaats.

Tijdens het delven van graven op het oude gedeelte achter de gedenksteen, worden vaak puinresten van het oude klooster gevonden. Sommige resten zijn bijzonder en vertellen iets over het aardse huis van Thomas. Andere resten zijn vormeloos en worden gestapeld achter de gedenksteen, waar in 1998 nog een deel van de oude kloostermuur is gevonden tijdens archeologisch onderzoek.

Aanleiding voor dat onderzoek was de verplaatsing van de gedenksteen van de voormalige plek aan de Haesterveerweg naar het voorterrein van Bergklooster. Beschadiging van de in de bodem mogelijk aanwezige resten van het klooster moest voorkomen worden en zo is de muur aangetroffen.

De gedenksteen werd verplaatst naar de huidige plek op initiatief van de Stichting Thomas a Kempis, nu tien jaar gelden. Het Agnietenklooster was zes eeuwen daarvoor ingewijd.

Bovendien was het voorterrein beter geschikt voor de zomeravondontmoeting.

De muur is later voor een deel bedekt met een oude zerk.

Een kleine twintig meter in het verlengde van de muur ligt nog een oude zerk van Jan Mulert, een van de bewoners van de Havezathe Kranenburg. Zijn familie heeft de kloosterbewoners geholpen in hun materiele bestaan.

Dat zal de reden geweest zijn dat zijn graf in de kapel van het klooster een prominente plek heeft gekregen.

Over de man is vrijwel niets bekend, hij was zoon van Lubbert Mulert, die schout was in Hasselt. Bijzonder is dat van deze onbekende man nog een zware zerk rest terwijl van de oorspronkelijke kloosterbewoners géén stoffelijke resten meer getuigen van hun levens. Wat rest is de liefdevolle beschrijving van hun heengaan en overdenking van hun leven door Thomas in de door hem geschreven kroniek van de Sint Agnietenberg ("Een klooster ontsloten", vertaling Udo de Kruijf).

Enkele grafpaaltjes in de buurt van de zerk van Mulert zijn nog herkenbaar als bouwfragmenten van het klooster. Namen of alleen initialen zijn gekrast op de afgevlakte delen. In het museum schuurtje staan meer voorbeelden verzameld.

Interessante puinvondsten liggen hier uitgestald op planken en vertellen meer over de bouwkundige details van het klooster. Een zerkfragment van een prior ligt voor het schuurtje en is vorig jaar aangetroffen tijdens het openen van een graf.

Puin van het aardse huis van Thomas, vermengd met de stoffelijke resten van die ons voorgedaan zijn, rusten op Bergklooster en herinneren ons aan een tijd die voorbij is. Bergklooster is altijd een plek gebleven die uitnodigt tot contemplatieve gedachten over de vergankelijkheid.

(tekst: Bert Pierik)

Als afsluiting wordt een deel van het gedicht "Als Thomas a Kempis" van J.W. Schulte Nordholt voorgedragen uit de bundel Het Landvolk, Oosterbeekse gedichten Holland Amsterdam 1959.

Als Thomas a Kempis (1 e deel)

*Waar ik ben geboren en getogen
in de goede stad Zwolle in Overijssel,
o onvervreembare overzijde,
daar liggen mijn vaders begraven
onder hun namen op ' t oude kerkhof
Bergklooster, dat is maar een sabbatsreize
buiten de stad, ik kom er alleen
als er in de familie begraven wordt.
Er is daar een heuvel met eikenhakhout
en een vriendelijk uitzicht over de Vecht
en een gedenksteen voor Thomas a Kempis,
die heeft daar nu vijfhonderd jaar geleden
de Imitatio Christi geschreven,
een boek waar het ruisen van de regen,
het praten van de wind in de bladeren
achter de woorden te horen is.
Men heeft er later zijn graf gevonden,
hij is als een heilige herkend,*

*er bloeide vijf voet onder de grond
uit zijn smalle enkel een witte bloem
een teder teken van Gods genade.*

*J.W. Schulte Nordholt
uit Het landvolk 1959*